

Expirel Zagrozenia

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Sw. Anny 12

ODDZIAŁY: KIELCE, Wesola Nr. 7, tel. 18-78; BEŁŻYN, Małachowskiego Nr. 21, tel. 71-381, DĄBRÓWA, Sobieskiego 7 i Królowej Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 29; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, Legionów, tel. 719-66.

Niepodległość Rumunii zagrożona!

Anglia odrzuciła propozycję Sowietów utworzenia antyniemieckiego bloku sześciu państw

MOSKWA, 21. 3. PAT. Wydział prasowy komisariatu ludowego spraw zagranicznych podał do wiadomości korespondentów zagranicznych komunikat, w którym rząd sowiecki dementuje rzekome rozmowy polsko - sowieckie i rumuńsko sowieckie odnoszące się do współpracy Polski i Rumunii z ZSRR w razie ewentualnego konfliktu.

Komunikat stwierdza, że rząd angielski 18 bm. zapytał rząd sowiecki jakie zajmie stanowisko w razie zagrożenia Rumunii. Rząd sowiecki miał w odpowiedzi zaproponować zwołanie międzynaro-

dowej konferencji z udziałem W. Brytanii, Francji, Polski, Rumunii, Turcji i ZSRR.

Rząd angielski, uznając propozycję tę

za przedczesną, uchylił się od jej przyjęcia.

Prez. Lebrun w Anglii Uroczyste powitanie na dworcu

LONDYN, 21. 3. PAT. Pociąg wiozący prez. Lebrun i ks. Gloucesster wraz z towarzyszącymi im osobami przybył o g. 15 do Londynu.

Na dworcu Victoria, bogato udekorowanym, król Jerzy 6-ty i królowa Elżbieta ser-

decznie przywitani się z prezydentem republiki francuskiej i panią Lebrun, którym towarzyszył min. Bonnet. Wśród osobistości obecnych na dworcu znajdował się książę i księżna Kentu, księżna Gloucester, członekowie rządu z prem. Chamberlainem i lordem Halifaxem, pierwszy lord admiralicji i szef sztabu generalnego.

W czasie powitania kompania honorowa pułku gwardii szkockiej prezentowała broń przy dźwiękach Marsylianki.

Z dworca wszyscy dostojnicy udali się galowymi kareciami w orszaku do pałacu Buckingham, owacyjnie witani po drodze przez zgromadzone na ulicach tłumy ludności.

Sytuacja na Litwie napięta Nowo zaostrzenie stosunków z Niemcami

KOWNO, 21. 3. Ze względu na niezwykłe poważną sytuację, wywołaną przez Hitlerowców w Kłajpedzie, prezydent Smelona zwołał na jutro nadzwyczajne posiedzenie Sejmu litewskiego, na którym złożona zostanie deklaracja rządu.

Po wcześniejszej rozmowie posła litewskiego w Berlinie Urbszysa z ministrem spraw zagr. v. Ribbentropem, doszło do nowego napięcia stosunków litewsko-niemieckich. Koła polityczne oświadczają

że Rzesza Niemiecka przyrzekła Hitlerowcom kłajpedzkim każdą pomoc w ich akcji na rzecz oderwania Kłajpedy od Litwy.

Prezydent Smelona i premier Mironas

wydałi do młodzieży litewskiej odezwę, w której, powołując się na powagę chwili, domagają się zjednoczenia wszystkich sił narodowych ku wspólnej obronie kraju.

Słowacja sama się pogrąża Naiwny komunikat o ruchu wojsk niemieckich

BRATYSŁAWA, 21. 3. PAT. Słowackie Biuro Prasowe ogłosiło następujący komunikat: „Dzisiaj rano wyjechał do Wiednia zastępca premiera min. dr. Tuka i min. spr. zagr. dr. Durezański w towarzystwie ekspor-

rów gospodarczych dr. Zwizzkowca, dr. Zatk i dr. Fundarka. Jeszcze w ciągu przedpołudnia odlecieli z Wiednia do Berlina, gdzie rozpoczną się narady, dotyczące niemiecko-słowackich stosunków gospodar-

czych”.

BRATYSŁAWA, 21. 3. PAT. Urzędowo komunikują: „Niektóre zarządzenia, poczynione w Słowacji przez wojska niemieckie, wywołały w niektórych kołach wrażenie, że naruszają one prawa suwerenne Słowacji. Z kół międzynarodowych zapewniło nas, że wszystkie niemieckie zarządzenia wojskowe łącznie z tymi, do których jeszcze dojdzie (!), mają charakter przejściowy (!) i będą stopniowo likwidowane (!)”.

MISJA FRANCUSKA UDA SIĘ DO WŁOCH

celem uregulowania zatargu francusko-włoskiego w sprawie Afryki

PARYŻ, 21. 3. W kołach politycznych obiegają pogłoski, wedle których w najbliższych dniach ma się udać do Włoch oficjalna delegacja francuska w specjalnej misji.

W związku z tym wymieniane jest nazwisko b. premiera Laval'a, który prowadził z Mussolinim rokowania w sprawie Tunisu i b. ambasadora francuskiego hr. de Chambrune. Prawdopodobnie chodzi o nawiązanie z Mussolinim kontaktu, celem uregulowania zatargu francusko-włoskiego w kwestii Afryki północnej.

Koła polityczne zdają się, że jeżeli

delegacja ma mieć jakiegokolwiek widoki powodzenia, musi być podjęta jak najrychlej, ponieważ w nadchodzącą niedzielę oczekiwane jest przemówienie Mussoliniego, w toku którego niewątpliwie wysunięte zostaną oficjalne żądania włoskie wobec Francji.

Hitler pisze do Mussoliniego

BERLIN, 21.3. Przed wyjazdem do Rzymu, dokąd został wezwany celem złożenia sprawozdania z sytuacji międzynarodowej, ambasador włoski w Berlinie, Attolico, został wczoraj po południu przyjęty przez Hi-

tlera, z którym w obecności Goeringa i v. Ribbentropa odbył dłuższą rozmowę.

W kołach dobrze poinformowanych mówią, że Attolico otrzymał od Hitlera pismo do Mussoliniego. Oczekują, że ambasador włoski powróci do Berlina najpóźniej w piątek rano.

GOERING POWRÓCIŁ DO SAN REMO BERLIN, 21.3. Marszałek Goering odjechał po południu specjalnym pociągami do Włoch.

W kołach politycznych oświadczają, że Goering nie pojedzie do Rzymu lecz uda się wprost do San Remo na wywczas.

Obce elementy w niemieckim organizmie

RZYM, 21. 3. PAT. Korespondent londyński „Tribuny” pisze, że w Londynie panuje przekonanie, że Niemcy wchłonęły dziś do swego organizmu więcej niż mogą strawić i że Niemcy uczyniły pierwszy duży błąd, anektując kraj czeski, gdyż naruszyli w ten sposób charakter narodowy swego państwa i rozpetaly fałsz oburzenia na całym świecie.

PIWA TYCHY

1629

Od trzystu lat idą w świat

Masowe samobójstwa w Pradze PIERWSZE DNI NIEWOLI

Zmiana czeskiej flagi narodowej

MORAWSKA OSTRAWA, 21. 3. Władze niemieckie zarządziły wywieszenie w oknach wystawowych składów tabliczek z napisami: czeskie, niemieckie wzgl. żydowskie przedsiębiorstwo. W większości restauracji zawieszono poza tym na zlecenie władz tabliczki, głoszące, że „Żydzi w tym lokalu nie są pożądanymi”.

Poza tym donoszą, że w nocy w sobotę nieznanymi sprawcami podpalili synagogę w Brnie, która spłonęła doszczętnie. Władze niemieckie ogłosiły komunikat, stwierdzający, że sprawcy i przyczyny pożaru nie są znane.

Z Pragi donoszą, że liczba samobójstw w Pradze wzrosła w ostatnich dniach bardzo

poważnie. M. in. popełnił samobójstwo przez otrucie znany chirurg praski dr. Meydl wraz z żoną. W niedzielę przewieziono do szpitala około 20 wybitnych kupców żydowskich, którzy usiłowali popełnić samobójstwo. Kilku z nich zmarło.

Wreszcie informują, że dotychczasową czesko-słowacką flagę państwową niebiesko-

amarantowo-białą zastąpiono flagą o kolorach niebieskim i czerwonym.

Rozbrajanie żołnierzy CZESKICH.

PRAGA, 21. 3. PAT. Do Pragi i innych miast czeskich powracają licznie żołnierze czescy z oddziałów, stacjonowanych dotąd

na Słowacznynie lub Rusi Podkarpackiej. Co się tyczy wojsk czeskich w Słowacji, rząd w Bratysławie nakazał opuszczenie przez nie ziemi słowackiej do dnia 22 bm. Żołnierze czescy rozbrajani są przeważnie już w garnizonach. Na granicy zaś słowacko-czeskiej pozostawiani są części uzbrojeni i wyekwi-

B. prez. Hacha na czele „Czeskiej Wspólnoty Narodowej”

PRAGA, 21. 3. PAT. W dniu wczorajszym wydano rozporządzenie, re-

gulujące kwestię używania przez Niemców ich języka ojczystego w sto-

sunku z władzami i urzędami czeskiej. Wszystkie urzędy czeskie - obojętne - związane zostały do posługiwania się w stosunku do Niemców zarówno w rozmowach urzędowych, jak i w korespondencji językiem niemieckim.

W dniach najbliższych oczekiwana jest dekret, który ogłosiłby ostateczne formalne ugrupowanie polityczne w tej kwestii i samostanniczości narodowej. Na ich miejsce ma być powołana do życia partia czeska, oparta ściśle na wzorach totalistycznych, która, jak się przewiduje, będzie nazywać się „Czeskiej Wspólnoty Narodowej”. Przypuszcza się, że na czele tej partii stanąłby sam prezydent Hacha.

KURSY SZKOLENIA ZAWODOWEGO SŁUŻBY MŁODYCH W KIELECCZYŹNIE

Ag. Echo donosi: Na terenie Kielecczyzny Służba Młodych OZN organizuje szereg kursów szkolenia zawodowego dla swych członków. Ostatnio ukończyło kurs brukarski 30 osób, a w najbliższym czasie zostaną rozpoczęte nowe kursy zawodowe z zakresu brukarstwa, kreślenia technicznego, samorządu i kurs hakoflowcom, rekrutującym się przeważnie z młodzieży wiejskiej małorolnej, utworzona będzie wkrótce Kasa Bezprocentowego Kredytu.

Chociaż straciliście 40 dywizji...

PARYŻ, 21. 3. W biurach dawnego czesko-słowackiego biura podróży w Paryżu, pracownicy biura wyłożyli dla publiczności listę kondolencyjną. Na głów-

nej ścianie biura znajduje się widoczny z ulicy wielki napis następującej treści: „Francuzi! W chwili, w której Czechosłowacja zstępuje do grobu, wstańcie do

Was! Chociaż utraciliście 40 dywizji, pozostało Wam jednak 11 milionów przyjaciół!”

Litwa wierzy w lojalność Polski

KOWNO, 21. 3. PAT. „20 Amzius”, omawiając położenie międzynarodowe, pisze: „Unikajmy wszelkich posunięć czy gestów, skierowanych przeciw któremukolwiek państwu. Okres niezgody z Polską zakończył się. Przechodząc do omawiania stosunków Litwy z sąsiadami dzielnik pisze:

Sama Polska stoi obecnie w rzędzie państw, przemawiających językiem ja-

snym. Stoi ona na gruncie niezależności swej polityki. Polska zapewniła Litwie o

swej lojalności i nie mamy żadnych podstaw, by w to nie wierzyć.”

Na szpaltach pism

NA CZASIE

„Polska Zbrojna”, organ ster wojskowych zamieszka w każdym swoim numerze jakiś wyjątek z pism i mów Marszałka Piłsudskiego. W ostatnim numerze cytaliśmy poniższy bardzo charakterystyczny wyjątek z pism Marszałka z 1916 roku:

Gdy wspominał ostatnie boje, gdy

myślał o chwilach, kiedy drżał i łamał się duszą, gdy wspomnął tych starych — gołęwów, jak z zapalem chwytając do ręki druha-karabinu gdy owych oficerów swoich wspominał, co jak starych nauczycieli witał szrapnele, to widzę, z czego jesteśmy dumni: zginąć możemy, ale hańby imieniu naszego nie przyniesiemy.

ADAM CZEKAŁSKI
PRZEKLETA MIŁOŚĆ
Powieść

94)
— Waćpan jesteś głównym plenipotentem! — spytał.
— Nje, wasza miłość, moje plenipotensje upadły wraz ze śmiercią pana starosty opeskiego.
— To nic nie znaczy, ja ci je dam. A wiesz ty, panje Zaklika, kogo masz w sąrawach majątkowych słuchać... Mnie i tylko mnie jednego. Ktokolwiek chciałby ci rozkazywać — psami go wyszczuj!
— Słucham waszą miłość.
— Tak, psami wyznaczaj — powtórzyl z naciskiem hrabia. A teraz druga sprawa: Ile możesz mi waćpan dać gatówki w ciągu trzech dni?
— Tysiąc — dwa tysiące złotych.
— Co! za mało! mnie waćpan bierzesz!
— Wasza miłość, teraz wiosna, a majątności doszczętnie zagołoczone zostały z wszelkiego trawentarza i zbóż przez śp. pana starostę Cjechanowjeckiego.
— Nieboszczyk pan starosta tak postąpił, jak chciał i jak mu się podobało; mnie nje to nie obchodzi. To był jego rzecz, a moja rzecz jest teraz

żądać, byś waćpan dostarczył mi je w ciągu trzech dni co najmniej dziesięć tysięcy złotych polskich w dobrej intencje.
— Pan generalny plenipotent rozłożył bezradnie ręce.
— Wasza miłość, to niepodobniastwo!
— Co takiego?! Od czego waćpan jesteś plenipotentem! Jeśli nie możesz inaczej — sprzedaj zboże na pniu, zastaw parę folwarków, stań nawet na głowie, a pieniędzy dostarcz.
— Postaram się, wasza miłość — skłonił się pan Zaklika.
— Madame Hedwige, której i tym razem baczności nie uszło zainteresowanie małżonka sprawami majątkowymi, a poznawszy go już nieco, miała pewnie niejasne podejrzenia co do czystości jego zamiłowań w tym względzie — spytała go raz o przyezynę tych nader częstych u niego odwiedzin plenipotentów.
— A ciebie co to znowu obchodzi? — odrzekł jej na to zdumiony hrabia. — „Maż jest głową domu”. Dlatego to co robi głowa domu, nie może i nie powinno interesować żony. Masz syna,

to go sobie pilnuj, ja ci się tam na jego wychowania wtrącać nie będę, ale sprawy gospodarskie racz mnie zostawić, madame.
— To rzekłszy, pan hrabia trzasnął drzwiami i, kazawszy podać konie, pojechał do Brasławia. Tam pił i hulal w ciągu dni kilkunastu, a gdy wrócił, spał przez dni kilka z rzędu, wstając wtedy tylko, gdy plenipotenci z pieniędzmi przybywali.
— Pani Jadwiga, widząc dobrze, do czego wszystko to może doprowadzić, podczas takich wypoczynków małżonka próbowała nieraz z nim porozmawiać, obrzuć go wymówkami, krótko zastraszyć, lecz gdy lokaj oznajmił mu to życzenie żony — hrabia odpowiadał zawsze:
— Powiedz pani, że jestem bardzo zajęty i nie mogę jej widzieć — i potem odwracał się na drugi bok i chrapał dalej.
— A gdy raz, nie bacząc na odmowę przyjęcia, odważyła się madame Hedwige wejść bez zezwolenia do jego sypialni, pana hrabiego porwał tak szalony gniew, iż na jej widok zerwał się z pościeli, a domacawszy się kańczoga, który zazwyczaj wisiał na łóżku, wędził go, zebrał go w garść i przycisnął mocno do drzwi, zaczął nim bić madame Hedwige, nie bacząc na sinokrwawe bręgi, jakie basiorami wykwętały na jej pięknym ciele.
— Ta napaść była dla niej czymś tak strasznym, czymś tak nieprawdopodobnym, iż uwierzyć nie mogła, aby to rzeczywiście prawdą być mogło. Nie-

stety, prawda ta ponad wszelkie wątpliwości aż nadto była istotną!
— Stała więc dalej na miejscu, niby w ślup soli przemieniona, z oczami szeroko otwartymi, przerażona, niesamowicie po prostu zdumiona, a gdy nieco zdołała ochłonąć z wrażeń, zastąpiła się rękami, wołając:
— Brutalu! Bestjo!
— Mów tak dalej, mów tak dalej! — odpowiedział jej spokojnie maż. — Mnie to wcale nie przeszkodzi sprawi jej należyte poini, abyś zaś wiedziała iż maż jest głową domu, jak to słusznie napisał święty Paweł.
— Poczem, powiesiwszy kańczog na swoim miejscu, usiadł głęboko oddechając. Po chwili znowu zaczął mówić do na pół ogłuszonej małżonki:
— Gdyby zmarły twój pierwszy maż śp. zacyjny starosta opeski, sprawiał ci był przynajmniej raz w tygodniu, powiedzmy — w sobotę — taką łaźnię za wszystkie przewinienia tygodnia, nie byłabyś popełniała tych wszystkich ekstrawagancji, któreś byłaś heroina. Kobiety rodzą się po to by zostawać zawsze pod jarzmem swego pana i władcy, którego natury dzieki wszelkiej przewadze, jaka go obdarzyła — przeznaczyła do panowania. Voila!
— Głuchy jęk wydobyl się z piersi zmaltretowanej nieknej pani.
d. c. u.

Naszą Kasą Oszczędności jest BANK „SPOŁEM!“

CZEGO ZAŻĄDA MUSSOLINI?

Na dziś wieczór zapowiedziano zebranie wielkiej rady faszystowskiej pod przewodnictwem Mussoliniego. Na radzie omawiane będzie położenie międzynarodowe. W czwartek zbierze się nowy parlament związków faszystowskich i korporacji gospodarczych, aby wysłuchać wielkiej mowy tronowej, jaką król włoski wygłasza co pięć lat.

Mowa króla składać się będzie z dwóch części. W pierwszej monarcha omówi pięcioletnie, a w drugiej nakreśli główne zadanie na przyszłość. W tej drugiej części król Wiktor Emanuel poruszy również sprawę rozszereżenia włoskiej wobec Francji. Mowa ta opracowana już jest przez rząd Mussoliniego we wszystkich szczegółach. Krząca pogłoski, że ośrodek króla nie będzie zawierało szczegółów rewindykacji, jakie Włochy roszczą do Francji. Szczegółowe pretensje wyliczy Mussolini w wielkim przemówieniu, które wygłosi w najbliższą niedzielę.

Mowa Mussoliniego, według krzących wersji, będzie utrzymana w bardzo ostrej formie, lecz jednocześnie będzie zawierała ustępy zapewniające pokojowe tendencje rządu faszystowskiego, aby nie wykluczyć możliwości rokowań dyplomatycznych z Francją. Mussolini sprecyzuje również stanowisko Włoch wobec ostatnich wypadków w Europie środkowej.

W poniedziałek przybył do Rzymu ambasador włoski w Londynie Grandi celem zdania relacji Mussoliniemu o planach i wytycznych polityki angielskiej. Grandi odbywa długie narady z Mussolinim i ministrami. Z Rzymu powróci do Londynu 26 marca, to jest po mowie Duce na forum Mussoliniego. Do rozmów, które toczą się w Rzymie przywiązują sfery dyplomatyczne wyjątkowe znaczenie.

Należy również zanotować, że jutro wieczorem wraca do Włoch marszałek Goering, który przerwał wypoczynek w San Remo wskutek wypadków czeskich. Nie ulega wątpliwości, że Goering, który przerwał wypoczynek, będzie również odbędzie narady z Mussolinim, w sprawie sytuacji międzynarodowych, oraz w sprawie rozszereżenia włoskiej wobec Francji.

ZBROJENIA LOTNICZE ST. ZJEDN. NA STOPIE WOJENNEJ

Według oświadczenia kół rządowych, Stany Zjednoczone postawią obecnie produkcję samolotów i wyszkolenie pilotów na stopie wojennej. Nowy program umożliwi wyszkolenie 20 tysięcy studentów rocznie.

ROZSTRZELANIE PRZYWÓDCY POWSTANIA KOMUNISTYCZNEGO

Plk. Luis Berceño, b. dowódca pierwszego korpusu armii środkowej w Hiszpanii i jeden z głównych przywódców powstania komunistycznego, został rozstrzelany.

Sylwetki aktualne

ZAWROTNA KARIERA I TAJEMNICZE AFERY RUDOLFA GAJDY — „FÜHRERA“ CZECHOW

Gen. Rudolf Gayda mianowany został „Führerem“ Czechów. Aktualną sylwetkę Gajdy kreśli J. Radziwiński na łamach „Kurier Porannego“.

RUDOLF GAJDA

Rok 1892 — rodzi się Rudolf Gajda w Boku Kotorska nad Adriatykiem. Narodowość słoweńska. Nie jest to równoznaczne z narodowością słowacką, a tymbarziej czeską. Jego fach — to fryzjerstwo. Później niespodziewanie widzimy go w serbskiej artylerii podczas wojny bałkańskiej. O tej chwili biografowie Gajdy mają duży kłopot z ustaleniem prawdziwych danych. Oficjalne życiorysy opowiadają nam o pięknych wyczynach przyszłego wodza „Legionarzy“. Ale właściwie nie pewnego o tym niewiemy. Tyle tylko, że w armii serbskiej bynajmniej nie był oficerem — tak twierdzi biografowie Gajdy — a podoficerem i że — dalej — nie skończył w ogóle ani szkoły średniej, ani żadnych studiów oficerskich.

Po przez armię serbską dostaje się w czasie wojny światowej do Rosji. To jest wymarzony teren działania dla Gajdy, to jest mętna woda, w której zacznie z pożytkiem (i jeszcze jakim) dla siebie łowić ryby. Gajda organizuje z tysięcy jeńców czeskich, którzy

całymi pułkami oddawali się w niewolę rosyjską, a nieraz z orkiestrami na czele przechodził, zdradzając c. i k. armię austriacką, na stronę rosyjską — Legion czeski.

Dużo się pisało i mówiło o działalności walczących ramię obok ramienia z „białymi“ oddziałami admirała Kołczaka legionów czeskich. Ale za mało jest atramentu na świecie aby oddać ogrom nieprawości, których dokonali Czesi, zwłaszcza na Syberii. Jednym z wodzów „legionarzy“, ich bohaterem i ukochanym szefem był Gajda. Ukoronowaniem akcji legionarzy na Syberii były dwa chwalebne czyny: wydanie dowódcy „białogwardyjskiego“ powstania admirała Kołczaka (sprzymierzeńcy Czechów) w ręce bolszewików, którzy nie o mieszkali go rozstrzelać oraz zrabowanie t. zw. skarbu carskiego, czyli olbrzymiego zapasu złota, platyny, kosztowności, diamentów, którymi wyładowany był pociąg złożony z kilkunastu wagonów towarowych.

Po tych wszystkich wyczynach na Syberii Gajda powraca do tworzącej się republiki. Przyjazd Gajdy nie byłby tak wielkim wydarzeniem, gdyby nie fakt, że w swej wielkiej podróży dokoła świata bynajmniej nie zgubił owego olbrzymiego bogactwa, zrabowanego armii Kołczaka. Zapas kruszców i klej-

notów pozwolił stworzyć zapobiegliwym Czechom instytucję finansową pod nazwą „Bank Legionarzy“, którego pierwszą operacją było... pożyczanie skarbowi państwa olbrzymich — jak na pierwsze lata istnienia republiki — pieniędzy. W ten sposób zrabowane na Syberii przez sojusznice oddziały „Legionarzy“ kosztowności stworzyły podstawę dla... waluty czeskiej.

Gajda jest syt chwały i zaszczytów. Gajda zostaje generałem, a wszyscy sądzą, że teraz będzie spokojnie pić piwo, jeść codziennie „knedlik“ i czytać po południu w kawiarni swojego kurierka. Ale to są pienne marzenia. Fryzjer z Boki Kotorskiej da jeszcze znać nie jeden raz o sobie. Pierwszy raz jego nazwisko wypłynęło z racji niebywałego skandalu. Oto Gajda zastępca szefa sztabu generalnego jest oskarżony, iż w czasie swojego pobytu w Paryżu na studiach w wyższej szkole wojennej (nareszcie chciał się uczyć!) sprzedał szereg tajemnic wojskowych oraz ważne dokumenty... Sowietaom. Robi się wielki skandal. Sąd! Usunięcie z wojska! Miesiąc twierdzi! Pozbawienie emerytury! Koniec z Gajdą! Ale, ale. Usłyszymy jeszcze o Gajdzie. Oto w Pilźnie, który słynie z piwa i armat robionych w olbrzymiej fabryce „Skoda“ wywiad wojskowy (rzecz niestwierdzona) charakterystyczna — podporządkowany ministerstwu spraw... zagranicznych, którego sternikiem jest nie kto inny, jak dr. Edvard Benes) natrafia na ślady organu zwanego w tamtejszym garnizonie puczu wojskowego. Robi się znowu skandal. Procesy! Apelacje! Hałas!..

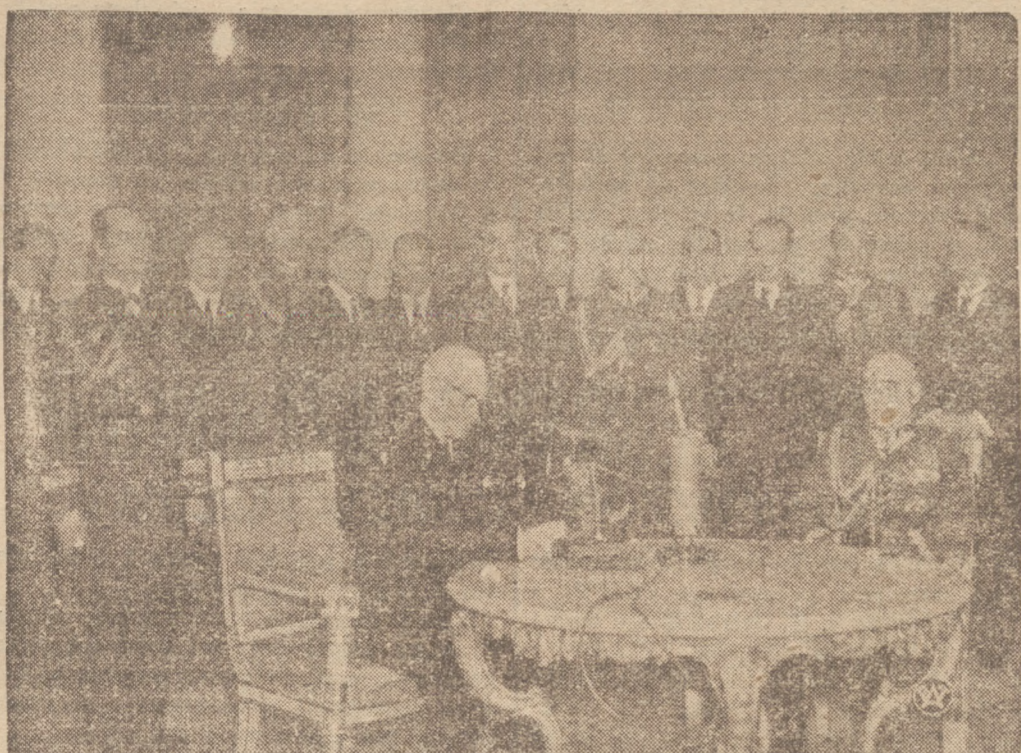
Gajda jakoś wypływa z tych wszystkich afer, gdzie udowodnione zostały mu poważne przestępstwa suchą nogą. Kto inny siedziałby w kryminalu i do końca życia nie widziałby świata Bożego. Ale nie on. Jakim przyczynom należy przypisać ten fakt nie wiadomo. Zdaje się jednak, że na łagodność postępowania władz republiki z Gajdą składały się dosyć tajemnicze okoliczności, a mianowicie fakt, iż Gajda jako szef sztabu przywłaszczył sobie i ukrył następnie w Paryżu dokumenty poważnie obciążające generała Szwedego, a a nawet samego wszechpotężnego dr. Benesa.

W latach późniejszych następuje zwrot niesłychany, zwrot, który mógł się wydarzyć tylko w społeczeństwie czeskim. Oto Gajda złodziej milionów, zdrajca Kołczaka, sprzedawczyk własnej ojczyzny zakłada ruch faszystów czeskich, który ma uzdrowić... atmosferę polityczną republiki. Nie ma już Gajdy — na jego miejscu zjawia się Katon, udrapowany w purpurową togę dostojności, patryjzmu z surowości zasad.

Glupie ówki czeskie dają się nabrać na te cyrkowe chwytły i triki nowego zbawcy ojczyzny. Jego partia przy ubiegłych wyborach do parlamentu zdobywa 6 mandatów. Faszyci czescy zakładają swój dziennik, koła prowincjonalne, robą mityngi, maszerują, a ich wodzem jest Radola — „Rudolf“, takie oto piękne zdrobnienie przybiera w faszystów — Gajda. Komedie trwa do dnia ostatnich, faszyci piorunują reżym, faszyci chcą sięgnąć po władzę. A ostatnie depesze mówią nam, że Radola Gajda został „Führerem“ Czechów.

NOWE ZNACZKI POCZTOWE SŁOWACJI

Dawne znaczki pocztowe będą jeszcze w obiegu na terenie Słowacji. Zostaną one zaopatrzone w napis: „Państwo Słowackie 1939 r.“ i będą w użyciu od dnia 20 bm, aż do wydania nowych znaczków z wizerunkiem ks. Hlinki

PRZEMÓWIENIE PANA PREZYDENTA R. I. W DNIU 19 MARCA.

Zgodnie z poświęconą tradycją w dniu 19 marca, jako w dniu Imienia Twórcy Polski Niepodległej Marszałka Józefa Piłsudskiego, Pan Prezydent RP. prof. dr Ignacy Mościcki wygłosił na Zamku Królewskim w Warszawie

wie, przemówienie przez radio, poświęcone oddaniu hołdu pamięci Największego, na przestrzeni naszych dziejów, Polaka.

Na zdjęciu — moment przemówienia Pana Prezydenta RP.

Tragiczny wypadek na kop. Saturn

Śmierć pod zwałami węgla

Jeden górnik zabity, drugi ciężko ranny

Wczoraj w godzinach popołudniowych wydarzył się na kopalni „Saturn” tragiczny wypadek, w czasie którego poniósł śmierć górnik Roman Mazur, zamieszkały w Czeladzi przy ul. Borowej i ranny został drugi górnik Jan Górajski, również z Czeladzi zam. przy ul. Legio-

nów. Mazur i Górajski zatrudnieni byli przy podmurówce na dole kopalni. W pewnej chwili, wskutek nieustalonych do tychczas przyczyn zawalił się strop, przygniatając obu górników zwałami węgla. Zaalarmowane natychmiast po wypadku pogotowie górnicze odkopało przy-

gniecionych górników i przewiozło ich w stanie ciężkim do szpitala. Tu jednak Mazur mimo szybkiej pomocy lekarskiej zmarł. Jan Górajskiego, aczkolwiek ciężki, nie zagraża życiu. Tragiczny ten wypadek wywołał wśród pracujących na „Saturnie” górników przygnębiające wrażenie.

Organizacje społeczne z „HUTY KATARZYNA” KU CZCI MARSZAŁKÓW POLSKI

Celem uczczenia imienia Marszałków Polski organizacje społeczne z terenu Huty „Katarzyna” t. j.: Kolo Urzędni- ków Huty, PCK, L.M. i K., Straż Pożarna, LOPP. i Związek Strzelecki, wyłoniły na posiedzeniu w dniu 14 bm. komite- ty, który postanowił uczcić uroczyste dni przez: 1) Illuminację godłem państwa z czezytu zwału szlakowego. 2) Zapoczątko- wanie akcji zadrzewienia zwału przy strzelnicy małokalibrowej Związku Strze- leckiego.

Zwał szlakowy iluminowano od dnia 17-go do dnia 19 bm, włączając efektowne wykonywane Orłem Państwowym z żarów- kek elektrycznych.

Uroczyste sadzenie drzewek, w ilości 45 sztuk, ufundowanych przez Dyrekcję Huty „Katarzyna”, przy udziale wyżej wymienionych organizacji i miejscowe- go społeczeństwa odbyło się w dniu 19 marca o godzinie 11-ej rano.

W przemówieniach podkreślono sym- boliczne znaczenie sadzenia drzew w dniu rocznicy Imienia Wielkiego Marszał- ka przez wszystkie miejscowe organiza- cje na tym terenie, który już w 1903 ro- ku był świadkiem jak robotnik Polski umie krwią własną przypieczaćować mi- łość wolności i Ojczyzny.

—oO—

Akademia u rezerwistów w DNIU IMIENIA NACZELNEGO WODZA

Staraniem Związku i Rodziny Rezer- wistów koło Nr. VI Środulą w sali fir- my C. G. Schön przy ul. Chemicznej 12 w dniu 18 bm. odbyła się uroczysta aka- demia ku czci Naczelnego Wodza Mar- szalka Edwarda Smigłego - Rydza. Prze- mówienia wygłosili mgr. Pacyna i p. Labus.

Z kolei członkowie Zw. Rezerwistów odśpiewali I Brygadę, zaś członkowie Ro- dziny Rezerwistów odegrali dramat lego- nowy „Żyj Polsko”, pod kierownictwem p. Władysława Bromewskiego, poczem nastąpiły deklamacje dziewczynki i śpiew członków Związku Rezerwistów „Mar- szalek Smigły - Rydz” oraz skecze.

CERATY

linoleum kraj. i zagr. chodni- ki jutowe i kokosowe wycie- raczki

najtaniej

w firmie

M. Kwalska i S-ka

SOSNOWIEC DEKIERTA 5

tel. 6-25-82.

duży wybór — — — ceny niskie.

Dobre rady

Jedwabne chusteczki nie gotować i nie prać mydłem. Wcierać pianę mydlaną z letniej wody. Szybko suszyć i prasować na wilgotno.

Koronki piorac nawinąć na butelkę, zanurzyć w łagodnym rozczywie mydła mym, przepłukać, rozłożyć na wilgotno na miękkim podkładzie do wysuszenia.

Linoleum wycierać parafiną. Blask na dają się woskiem pszczołim.

Polecamy naszej Klienteli w wielkim wyborze świeżo sprowadzone z zagranicy

LISY srebrne, niebieskie
STEFAN ŁUCZYWO
SOSNOWIEC, P. Isuskiego 8, tel. 61 683

Pozostawił w skrajnej nędzy żonę z czworgiem dzieci

Niecny postępek będzińskiego kupca

Do komisariatu P. P. w Będzinie zgłosi- ła się Cyrla Pańska (Będzin, Sielecka 5) i zameldowała, że przed 5 laty mąż jej Gezał Pański wyjechał do Krynicy rzekomo w po- szukiwaniu pracy, pozostawiając ją w ne-

dzy z czworgiem nieletnich dzieci, tymcza- sem zaś w czasie dwukrotnie zawarł zwią- zek małżeński z innymi kobietami i z o- statnią żoną zamieszkał w Kraśniku.

Rewelacyjne oskarżenie Pańskiej wywo-

łało w sferach żydowskich kupców zrozu- miałą sensację skoro się zważy, że Pański był znanym w Będzinie kupcem i współwła- ścicielem kamienicy.

Jak wykazało śledztwo, Pański istotnie wyjechał kilka lat temu z Będzina, pozost- awiając żonę i dzieci na łasce losu, w między- czasie dopuścił się wieloletniego, co mu nie- przeszło, tąd jednak, by przyjeżdżał do Będzina potajemnie, w celu nkasowania pie- niędzy z tytułu należnego mu komornego.

Niecny postępek będzińskiego kupca był przedmiotem rozprawy w sądzie okręgowym w Sosnowcu na skutek skargi zrozpaczonej żony.

Sąd wymierzył Pańskiemu rok aresztu i zasądził na rzecz jego prawowitej żony i dzieci 5000 złotych odszkodowania.

Plenarne zebranie

IZBY PRZEMYSŁOWO - HANDLOWEJ W SOSNOWCU

Zebranie plenarne Izby Przemysłowo- handlowej w Sosnowcu, odbędzie się w środę, dnia 29 bm. o godz. 18-ej w sali zebrań plenarnych Izby przy ul. 3-go Maja 25. Porządek obrad, jest następują- cy: 1. Przyjęcie protokołu z ostatniego Plenarnego Zebrania Izby, 2. Przemówie- nie Prezesa Izby, 3. Sprawozdanie z ostatnich ważniejszych prac Izby, 4. Zatwierdzenie sprawozdania Komisji do- wiatowej z kontroli księgowości i kaso- wosci oraz sprawa zamkn. rach. do b. i rozch. Izby 5. Zmiany rozporządzenia o przedsiębiorstwach, prowadzonych w większym rozmiarze, 6. Wnioski nagłe zgłoszone stosownie do postanowień § 9 regulaminu obrad zebrań plenarnych.

O godz. 19.15 po zebraniu plenarnym odbędzie się odczyt dr. Juliusza Brauna na temat wyników prac komisji do zba- dania interwencjonizmu w zakresie prze- myślowym. Po odczytaniu dyskusja.

Budujemy szkoły

Dzwon „Marszałek Piłsudski” w kościele parafialnym w Starym Korczynie

W miejscowości Stary Korczyn, pow. łódzkiego w pobliżu której znajduje się słynne z czasów walk legionowych pobojowisko Czarkowa, zawiązał się komite- t obywatelski złożony z chłopów, którzy dzień imienia Marszałka Piłsudskiego po- stanowili uczcić ufundowaniem 4 dzwo- nów dla kościoła parafialnego w miejsc- e zarabowanych przez zatorców.

Największy dzwon otrzyma nazwę „Marszałek Piłsudski” dla uczczenia po- bytu Marszałka który podczas walk le-

gionowych w Starym Korczynie i Czark- owach przebywał tam w r. 1914. Drugi nazwany zostanie imieniem ks. biskupa Dandurskiego, który w r. 1928 dokonał poświęcenia pomnika na pobojowisku pod Czarkową, trzeci imieniem św. Stanisława, czwarty św. Mikołaja, patrona pa- rafii.

Zawieszenie dzwonów nastąpi w dniu święta żołnierza polskiego tj. 15 sierpnia b. r.

Café-Restaurant „SAVOY”
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 8.
Tel. 61-901 82-735 Podziemia 62-791.

Program artystyczny „SAVOY” U w marcu 1939:

MARYSIA POŻAROWSKA
SIOSTRY NEGRESKO

ZAPOWIADAMY na KWIECIEŃ prawdziwą rewelację . . . . .

POLECAMY ciastka i wszelkie wyroby cukiernicze własnego wypie- ku o już ustalonej doskonałej marce.

Wiadomości bieżące

Sroda 22 Marzec
Dziś: Katarzyny
Jutro: Gabriela
Wschód słońca: 5,50
Zachód słońca: 17,40

Łyżury aptek w Sosnowcu

Dzisiaj dyżury nocne pełnią następujące apteki:

W. Dawłskiba, ul. Piłsudskiego 18.
G. Kupferblum, ul. Nowopogońska 25
H. Rogowski, ul. Małachowskiego 13

Teatr miejski w Sosnowcu

Dzisiaj o godz. 20 teatr miejski odegra w Świerzu w sali Domu Społecznego sztukę J. Szaniawskiego pt. „Dziewczy- na z lasu”. Bilety wcześniej do nabycia w aptece p. W. Domańskiego w Rynku. W czwartek, dnia 23 bm. o godz. 20.30 sztuka M. Morozowicz - Szczepkowskiej „Sprawa Moniki”. Bilety wcześniej do na- bycia w Biurze Podróży Orbis tel. 82813.

— POWIATOWY KOBIECY KOMI- TET WYBORCZY zaprasza wszystkie ko- biety interesujące się pracami samorzą- dów miejskich na odczyt, który będzie wygłoszony w dziś w lokalu klubu urzęd- ników sejmikowych w Będzinie przy ul. Sączewskiego na temat „Opieka społecz- na” przez radną Z. Berbecką.

— ZARZĄD SODALICJI MARIAN- SKIEJ PAŃ W SOSNOWCU zawiada- mia, że zebranie odbędzie się w sobotę dn. 25 bm. o godz. 5 popoł., a msza św. w niedzielę o godz. 8 rano.

— ZARZĄD OBWODU I ODDZIAŁU LIGI MORSKIEJ I KOLONIALNEJ W SOSNOWCU zawiadamia, że loka. zo- stał przeniesiony z dniem 20 bm. i mie- ści się obecnie przy ul. 3-go Maja nr. 15 w podwórzu II p.

— ZWIĄZEK ZAWODOWY FARMACEUTÓW PRACOWNIKÓW ODDZ. ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO urządził w dniu 19 bm. uroczyste zebranie poświęco- ne uczczeniu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego. Po zgajeniu zebrania przez prezesa p. M. Tarkowskiego i prze- mówieniu okolicznościowym p. J. Szew- czyńskiego, referat na temat „Rola far- maceuty w ramach ideologii Piłsudskie- go” wygłosił p. L. Pacyna. Na zakończe- nie odczytano wyjątki z „Pism, mów i rozkazów”

ANGIELSKI MINISTER HUDSON W WARSZAWIE.

W dniu 19 bm. przybył do Warszawy na czele delegacji handlowej podsekretarz stanu w brytyjskim ministerstwie Handlu Zagranicznego R. S. Hudson, celem odbycia szeregu konferencji i narad

w sprawach handlowych, interesujących oba kraje.

Na zdjęciu min. Hudson z wizytą u ministra Przemysłu i Handlu Romana

SPORT

MPW (Poznań)-Unia MECZ PIŁKARSKI W SOSNOWCU

W nadchodzącą niedzielę drużyna piłkarska Unia rozegra swój ostatni mecz towarzyski przed mistrzostwami ligi okręgowej.

Przeciwnikiem będzie poznańskie K. P. W., który ma na swym koncie szereg tegorocznych sukcesów: zwycięstwo nad warszawską Polonią (5:0), Union Touringiem i ostatnio Gryfem, mistrzem Pomorza z Torunia.

Początek meczu o godz. 15.55.

Zwycięstwo olimpijskie AMBICJĄ KAŻDEGO POLAKA

Na posiedzeniu jury konkursu na haki olimpijskie, zorganizowanego przez Polski Komitet Olimpijski uchwalono wybrać hasło następującej treści: „Zwycięstwo olimpijskie — ambicją każdego Polaka”

Autorem tego hasła jest inż. Antoni Keller z Katowic, który zdobywa tym samym premię zł. 100.

Erlich wicemistrzem świata W PING - PONGU

Podczas mistrzostwa świata w tenisie stołowym w Kairze zawodnik polski Erlich zdobył drugie miejsce, bijąc w półfinale Barne (Węgry), a ulegając w finale Degenmannowi (Anglia).

KINO „EDEN”

Dwie kobiety, dwie miłości, dwa światy w filmie

WIELKI WALC

W rol. gł. LUIZA RAINER, FERNAND GRAVEY, Miliza KORJUS

Początek I seansu o godz. 15.30.

Wejście tylko na seansy.

Makabryczne odkrycie NA WOZIE WIEŚNIAKA

Wieluńskie władze bezpieczeństwa zalarmowane zostały odkryciem jednego z włosemian ze wsi Wiktorówek, który pozostawiwszy bez chwilowego dozoru wóz przy ul. Turowskiej przed gmachem Ubezpieczalni Społecznej, po powrocie znalazł na wozie jakieś zawiniątko.

Zdziwienie wieśniaka zamieniło się w przerażenie, gdyż odwinąwszy tajemnicze zawiniątko znalazł w nim nagie zwłoki 6-miesięcznego niemowlęcia płci męskiej.

Ogólny lekarz wieśniaka wykazał, że poniosło ono śmierć na skutek otrucia.

Baworowski drugi W CANNES

W Cannes zakończył się międzynarodowy turniej tenisowy. Baworowski po wyeliminowaniu Francuza Beussusa zakwalifikował się do finału, w którym przegrał z Francuzem Petra 5:7 5:7 2:6. W ten sposób Baworowski zajął drugie miejsce w turnieju.

Jest to jedyny poważniejszy sukces naszych tenisistów na Riwierze. Tłoczynski i Hebda grali na ogół bardzo słabo.

MEBLE sypialnie, jadalnie, gabinety, kuchnie oraz sztuki pojedyncze
TAPCZANY, otomany nowoczesne, fotele i t. p. poleca

J. TOMCZYK, Sosnowiec

SKLEP GŁÓWNY — PIERACKIEGO 1 i 1-GO MAJA 14, TEL. 63105
Ceny niskie. — Długoterminowe spłaty. — Firma egzystuje od 1910 roku.

KINO „ZAGŁĘBIE”

DZIS

DZIS

HARY BAUR

genialny tragik, i tytan ekranu w połączonych filmach pod tyt.:

ZDOBYWCY MAROKKA

Ten film to wspaniały epos miłości i poświęcenia
W rolach głównych: HARY BAUR i NATALIA PALCY.

Początek o godz. 17.30 w niedzielę 15.30

Kino „RIALTO”, Warszawska 18

Odbinujące widowisko, które wycząrował, sfilmował, wyreżyserował i zagrał na czele 100 gwiazd sceny i filmu francuskiego genialny

Sacha Gaiety pod tyt.:

POLA ELIZEJSKIE

Imponujący pochód wydarzeń na przestrzeni trzech stuleci.

Pocz. I seansu o 5.30.

KINO „PATRIA”

DZIS

DZIS!

SESSUE HAYAKAWA I KONRAD VEIDT

W potężnym dramacie p. t.:

TYRAN

Film niezapomnianych sensacji i wzruszeń!

Tyran to wielki sukces ekranów świata!

Żelazko elektryczne jest zawsze gotowe do użytku, zawsze czyste, nie wydziela zapachu, jest oszczędne, chroni bieliznę od przypalenia, pracuje bez przerw oszczędzając Pan! Domu dużo czasu, jest tanie.

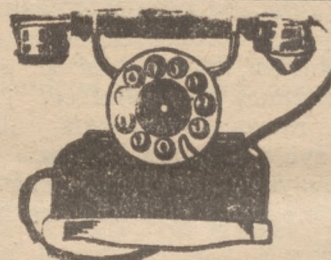
Żelazko elektryczne może nabyć każdy, kupując je na dogodnych warunkach spłaty.

W okresie propagandy od 1. 3. do 31. 3. br. kosztuje żelazko elektryczne tylko zł 17.— na 10 rat miesięcznych.

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA
w ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM S. A.

Wyciąć i Przechować!

TELEFON ZAŁATWI
każde Twe życzenie

ZAKŁAD RZEZBIARSKO - KAMIENIARSKI I BETONIARSKI Józef Wójcik, Sosnowiec

ULICA DZIEWICZA Nr. 12 przystanek tramwajowy
WYKONYWA: pomniki i grobowce z białego i z czerwonego piaskowca, z granitu, z marmuru i z sztucznego kamienia, płyty chodnikowe, krawężniki, siupki ogrodzeniowe, drewny studziennic, studzianki rewizyjne, senody i posadzki mozaikowe i betonowe, terrazzo, parapety okienne, blaty stołowe i wszelkie roboty w zakresie rzeźbiarstwa - kamieniarskiego i betoniarskiego wchodzące.

Wykonanie solidne i terminowe. Warunki dogodne. Ceny przystępne.

Ogłoszenia

w „EXPRESIE ZAGŁĘBIA”
dają niezawodny skutek. 61497
Ogłoszenia przyjmuje administracja

DROBNE OGŁOSZENIA

GABINET Kosmetyczny

KAMEA

3-go Maja 7 II p. front. Porady bezpłatne

POSADY I PRACE

SEKRETARZ poważnej organizacji kulturalnej ze znajomością księgowości, możliwie stenografii, absolwent szkół handlowych, potrzebny zaraz. Oferty pod „Sekretarz” do administracji Expressu Zagłębia.

PRACOWNIK fryzjerski damsko-męski potrzebny zaraz. Sanchez, Będzin, Mała chowska 11.

KUPNO I SPRZEDAŻ

PIECZĄTKI, SZYLDY

gwoździe do sztandarów solidnie, szybko i tanio

STYBLIŃSKI

Sosnowiec, ul. 3-go Maja 30, tel. 61.700

NASIONA

preparaty chemiczne

NAWOZY

sztuczne, kłącza dalia, cebulki mieczyków oraz krzaki róż poleca B. SERWECIN-SKI, Sosnowiec, 1-go Maja 6, tel. 62553

LINOLEUM

opraty, chodnik, wycieraczki, szczotki, pedzle, meble koszykowe, łózka polowe i art. gospodarstwa domowego poleca:

Lucjan Stybliński

SOSNOWIEC, 3 Maja 30, tel. 61.700, Ceny niskie.

DO SPRZEDANIA zagrodka (kojec) dla dziecka białe lakierowane, Sosnowiec, ul. Jagiellońska 5 m. 36 między godz. 2-4 a 4-6 po poł.

NAJTANSZE źródło resztek na bluzki, suknie i t. p. Wiena Sosnowiec, Jasna 12 przeniesiono na Prez. Mościckiego 35/4.

ZGUBIONE DOKUMENTY

SZLAMA NUTA PREJZEROWICZ zgubiła książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec i kartę przemysłową IV kategorii wydaną 31.XII 38 r. przez II Urząd Skarbowy w Sosnowcu.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2

Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, ul. Teatralna 1-a.

Telefony: Redakcji 6.16.92, Administracji 6.14.97.

Konto czekowe P. K. O. Katowice 304.247.

CENY OGŁOSZEŃ:

za wiersz milimetrowy przed tekstem 1 zł, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świeższe 25 proc. drożej. — Drobną ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. — Najmniej 1 złoty. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25 proc.